

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

naziv **PREHRANSKO SVETOVANJE ODRASLIM PACIENTOM, KI SE ZDRAVIJO S PERITONEALNO DIALIZO**

koda **14.03**

Ključne besede: **Peritonealna dializa, prehrana, zdravstvena vzgoja**

Namen aktivnosti: **Pacientu moramo na razumljiv način predstaviti pomen pravilne prehrane in ga naučiti sestaviti primeren dnevni načrt prehranjevanja. Pacient mora poznati pomen posameznih hranil in znati pravilno načrtovati svojo prehrano, da s tem prepreči nastanek zapletov.**

Potrebni pripomočki:

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti):

- prvo srečanje v predializnem obdobju; 45–60 minut *1
- drugo srečanje 30 dni po začetku peritonealne dialize; 30–45 min
- vedno, ko pacient potrebuje dodatne informacije ali spremembo prehranskih navad (ob spremembi zdravstvenega stanja ali odstopanja od želenega prehranskega statusa)
- osvežitev znanja vsakih 12 mesecev; 30–45 m

- knjižica »Načrtovanje prehrane za ledvične paciente«
- obrazec »Načrt prehrane«
- izpolnjen obrazec za »Preračunavanje števila izbir za peritonealno dializo« za pacienta
- svinčnik in list papirja

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti:

1

odgovorna oseba protokola:

Mirjana Rep dipl. m. s.

omejitve, pripombe

Aktivnost ZBN lahko izvede:

bolničar	NE
tehnik zdravstvene nege	NE
diplomirana medicinska sestra	DA
diplomirana babica	NE
bolnišnični dietetik	DA

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege:

1.	predstavimo se pacientu in svojcem ter se pozanimamo, koliko pacient že pozna prehranska načela pri peritonealni dializi
2.	ponovimo pomen posameznih hranil in opozorimo na kritična hranila (kalij, fosfat, beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, tekočina)*
3.	pacientu razložimo možne zaplete ob uživanju neprimerne prehrane in ga poučimo, kako ukrepa ob hipo- ali hiperkaliemiji, hiperfosfatemiji, hipo- ali hipervolemiji
4.	skupaj s pacientom pregledamo in dopolnimo prehransko anamnezo če pacient ni bil na prehranskem svetovanju v predializnem obdobju, ga seznanimo s posameznimi prehranskimi skupinami in ga poučimo, kako lahko s pomočjo knjižice »Načrtovanje prehrane za ledvične paciente« sestavlja svoj dnevni jedilnik
5.	pacientu razložimo vodenje bilance tekočine in preverimo njegovo poznavanje virov tekočine
6.	pacienta poučimo o tem, da dobi dodatne kalorije iz raztopin za peritonealno dializo in izračunamo, koliko kalorij dobi
7.	skupaj s pacientom dopolnimo predpripravljen prehranski načrt skupaj s pacientom oblikujemo vzorčni jedilnik zanj, ga naučimo sestavljati jedilnik s pomočjo zamenjave ledvičnih izbir in pri tem upoštevamo dopustne prehranske navade
8.	razložimo pomen in način jemanja zdravil, ki jih ima predpisane (vezalci fosfatov)
9.	pacienta poučimo o pomenu redne telesne aktivnosti in zanj primernih načinov rekreacije
10.	evalvacija pacientovega znanja in evidentiranje

opombe:

<i>spoznamo pacienta in svojce ter se seznanimo s stopnjo pacientovega predznanja</i>
<i>pacient bo razumel pomen posameznih hranil in bo poznal možne posledice neprimerne prehrane</i>
<i>pacient bo prepoznal zaplete nepravilne prehrane in ustrezno ukrepal</i>
<i>seznanimo se s pacientovimi prehranskimi navadami pacient pozna razdelitev hranil po skupinah in zna sestaviti primeren jedilnik</i>
<i>pacient zna voditi osebno bilanco tekočine</i>
<i>pacient ve, koliko kalorij dobi iz raztopin in to upošteva pri dnevnem načrtu prehrane</i>
<i>pacient dobi izračun števila posameznih ledvičnih izbir pacient zna izdelati zase primeren jedilnik</i>
<i>pravilno časovno jemanje zdravil in s tem pravi učinek zdravil</i>
<i>primerna telesna aktivnost pacienta</i>

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Opombe, omejitve protokola:

Pridobljene podatke vpišemo v obrazec »Prehranska anamneza.
V obrazec za preračunavanje števila izbir (Priloga 1) za peritonealno dializo vpišemo število posameznih izbir po izračunu za pacienta.
Izpolnimo načrt prehrane.

Temeljna literatura:

1. Evropske smernice za prehranjevanje odraslih pacientov z ledvičnim obolenjem, 2002
2. Ivanuša A, Železnik D. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Maribor: Univerza v Mariboru, Visoka zdravstvena šola, 2002.
3. Kocjančič, A, Mrevlje, F. Interna medicina, 2005
4. Kovač D, Lindič J, Malovrh M, Pajek J. Bolezni ledvic. 3. izd. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Univerzitetni klinični center; 2014.
5. Lavrinec, J. Načrtovanje prehrane za ledvične paciente, Ljubljana 2005
6. Ponikvar R., Buturovič-Ponikvar J. (ur.) .Dializno zdravljenje. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Interna klinika, Klinični center, 2006 EDTNA/ERCA.Peritonealna dializa. Priročnik za klinično prakso. 2009.

	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
sklep skrbnika nacionalnega protokola	Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije	3/2014	13.11.2014	<i>Mirjana Rep</i>
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Delovna skupina za nacionalne protokole ZBN	1/15	06.02.2015	<i>Majda Oštir</i>
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Upravni odbor Zbornice Zveze	583/32	08.04.2015	<i>Darinka Klemenc</i>
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ	04-03a/04-2015	17.06.2015	<i>mag. Branko Bregar</i>

Dokument objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze dne **29.09.2015**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: **28.09.2017**